

ФОТО-БОМБИГ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Није проблем што толико англицизама улази у српски језик, нове речи означавају појмове који треба да обогате нашу културу, страшно је шта означавају те речи и каква банална култура улази у наш језик и свакодневицу, каже проф. др Рајна Драгићевић

Фото-бомбинговао ми је селфи, па сам га анфрендовала на „Фејсу” и блокирала на „Инстаграму”.

– Под утицајем глобализације, све очигледнији је утицај енглеског језика на српски, као и на све друге језике. Реч која се у енглеском појави данас већ сутра ће се појавити у свим осталим језицима. Па добро, ми смо увек, и у Вуково време, били отворени према страним речима. Познато је да ни Вук није с много љубави уносио турцизме, а у његовом „Српском рјечнику” ипак има доста турцизама. Ми смо, заправо, своју неку величину и националну неоптерећеност увек показивали и тиме што смо се слободно односили према новим речима. Данас није проблем што толико англицизама улази у српски језик, нове речи означавају појмове који треба да обогате нашу културу, најстрашније је шта означавају те речи и каква банална култура на тај начин улази у наш језик и свакодневицу.

Овако је проф. др Рајна Драгићевић, управник Катедре за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду, одговорила на питања новинара о томе какав је њен став о новим речима у савременом српском језику. Чувена лингвисткиња је учествовала у раду међународног научног скупа „Језик, култура, образовање”, који је организован на ужичком Педагошком факултету. Представљена су 52 стручна рада, говорило је 76 стручњака из Србије, Словеније, Словачке, Чешке, Пољске, БиХ и Турске.

Она је напоменула да се пре 10–15 година овом проблематиком бавио Ђорђе Оташевић у докторату и закључио да највећи број нових речи у српском језику представљају деривати настали од домаћих творбених основа и афикса и да не треба превише да будемо забринути.

– То је за мене тада била важна информација – додала је професорка. Данас, међутим, највећи број нових речи долази из енглеског језика.

– Реч фото-бомбинг, на пример, пре две-три године појавила се као реч године, а потом врло брзо и у српском језику. Она означава појаву када неко прави селфи (што је такође једна од речи које су се недавно поја-

виле у српском језику), али се неко појави и поквари га. То показује да живимо у нарцисоидном свету где је јако важно правити сопствене фотографије, па је страшно ако вам неко поквари ту самопромоцију – навела је један од примера проф. Драгићевић.

Све чешће се чује и реч бинцовати – када гледамо неколико епизода једне серије једну за другом или комплетну серију одједном – која је такође била реч године. Затим реч анфренд – када одлучите неког да одбаците, избришете као пријатеља на друштвеним мрежама.

– Све ово пратим зато што знам да ће се свака реч изабрана за реч године од стране врло значајних лексикографских кућа, као што је Оксфордски издавачки центар, који објављује Оксфордски речник, ускоро појавити и у српском језику. Стално очекујем да ће то бити нешто ново што оплемењује нашу културу, али те речи уносе једну антикултуру која нас потпуно урушава, на све могуће начине. Чак и не покушавамо да преводимо те речи, него је, заправо, јако важно да их задржимо у том облику енглеског језика – истакла је професорка.

Сматра Рајна Драгићевић да то нису ни англицизми, јер да би нека реч то била, мора по свом пореклу бити из енглеског, али морфолошки и фонолошки уобличена према законитостима српског језика:

– Те речи које уђу, а уопште се не прилагођавају, нису англицизми већ енглеске речи у српском језику. Таквих је све више и ако слушамо младе људе, ми ћемо чути неки језик који није ни српски не енглески, него енглески у српском. Или можда српски у енглеском, јер се тек понека наша реч појављује.

На питање да ли томе може да одоли српски језик, она одговара одрично, зато што је утицај глобализације огроман. Али могло би да се учини да тај утицај буде нешто мањи, а медији ту имају огромну улогу.

– Знам пример колико су се Турци трудили да реч селфи преведу на турски језик. И успели су у томе. А ту мора учествовати и држава. Језички стручњаци треба да имају апсолутну подршку државе, треба да постоје лектори у свим медијима, добра лекторска служба која треба да промовише оно што језички стручњаци предложе. У противном, остаће међу четири зида то што језички стручњаци предложе – истакла је ова професорка, закључујући да језик треба чувати и бринути о њему.

Коњ, Бог, кућа

Позната лингвисткиња је на овом међународном скупу говорила о Вуковом „Српском рјечнику”, будући да је ово година јубилеја – два века од објављивања првог издања 1818. у Бечу.

– Вуков „Рјечник” је заиста, како је рекао наш велики академик Павле Ивић, најзначајније појединачно дело у целокупној српској култури. Од тог дела почиње оно што се зове савремени српски језик. Проф. Душко Витас је сачинио корпус од свих српских речи у „Рјечнику”. Семантички сам анализирао најфреквентнију лексику када се узме у обзир буквално свака српска реч у тој књизи. То до сада није било истраживано и дошла – сам до закључка да су најфреквентније именице: човек, вода, коњ, дан, људи, дим, планина, Бог, кућа и песма. Ове именице су најчешће и у српским народним песмама и пословицама. Те речи су, заправо, чворишта српске културе – истакла је Рајна Драгићевић.

Текст објављујемо са дозволом аутора. Први пут је објављен у листу

Политика: 05.11.2018

<http://www.politika.rs/scc/clanak/415054/Foto-bombing-srpskog-jezika>